

OSAAMISPERUSTEISEN KURSSIN SUUNNITTELU JA ARVIOINTI

Tiivistelmä: Pikaopas kansalaisopiston opettajalle-oppaasta

https://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2022/02/2022_pikaopas_kansalaisopiston_opettajalle.pdf

- ✓ Vapaan sivistystyön opintosuoritukset voidaan siirtää Koski-tietovarantoon kun
 - koulutus on kuvattu osaamisperusteisesti
 - kurssin laajuus ilmaistaan opintopisteinä ja
 - opiskelijan osaaminen on arvioitu
- ✓ Uudistus on lisäpalvelu, jonka avulla opiskelijan on helpompi tehdä omaa osaamistaan näkyväksi.
- ✓ Osaamisperusteisuus antaa kansalaisopistoille mahdollisuuden lisätä kansalaisopisto-opiskelun arvoa ja houkuttelevuutta opiskelijoiden, eri oppilaitosmuotojen sekä opiston sidosryhmien näkökulmasta

Osaamisperusteinen kurssi

Kansalaisopistot: Osaamisperusteisuus ja Koski-tietovaranto

<https://www.youtube.com/watch?v=xr0bWGmFRpl>

Suunnittelu

- ✓ Kannattaa aloittaa yhdellä kurssilla, jolla “pilotoit” omaa osaamisperusteista opetustasi
- ✓ Valitse kurssi, jonka tiedät kiinnostavan opiskelijoita

Kurssin osaamistason määrittely

- ✓ Alkeistason kurssi tai taso A (ei lainkaan aiempaa osaamista)
- ✓ Perustason kurssi tai taso B (hiukan enemmän osaamista vaativa kurssi)
- ✓ Jatkotason kurssi tai taso C (enemmän harjaantuneisuutta ja itsenäistä otetta vaativa kurssi)

Kurssin laajuus

- 1 op= 27 tuntia (koostuu kurssin opetuksesta ja itsenäisestä työskentelystä)
- ✓ Itsenäisen työn määrä ilmoitetaan myös kurssikuvauksessa

Osaamisen tasot

POHDITTAVAKSI TASOKUVAUS:

- Taso A** **Tietää** - Osaa tiedollisesti asioita, kirjan teksti ja tehtävät, muistaa asiat niin kuin ne on esitetty...
Sukan neulomisen alkeet, perussukan neulominen yhdellä värillä ohjatusti
- Taso B** **Ymmärtää** - Ymmärtää asioiden yksityiskohdat osana laajempaa kokonaisuutta...
Sukan neulominen kahdella värillä ohjeen mukaan
- Taso C** **Soveltaa** - Osaa soveltaa opittua asiaa, tulkitsee, vertailee.....
Neuloo sukan useammalla värillä ja osaa suunnitella oman neulekuvion ja/tai soveltaa ohjetta itselle parhaalla tavalla

Kurssin osaamistavoitteiden määrittely ja arviointi

- ✓ Kurssin taso ja kohderyhmä on suunniteltu → määritellään kurssin yleiset osaamistavoitteet
- ✓ Osaamistavoitteet eli ne pääasiat, jotka kurssilla on tavoitteena oppia, mitkä on oleellisia osaamisia
- ✓ Arviointikriteerien avulla selvitetään, ovatko osaamistavoitteet täyttyneet
- ✓ Arviointikriteereiden avulla arvioidaan yksityiskohtaisesti, onko opiskelija saavuttanut osaamistavoitteet kokonaisuudessaan.

Arviointi

- ✓ Arviointiasteikko on yleensä hyväksytty tai hylätty.
- ✓ Osaamisperusteinen kurssi
 - erillistä arviointitapahtumaa ei useinkaan tarvitse järjestää,
→ arviointi perustuu opettajan tekemiin havaintoihin
- ✓ Opiskelijan itsearviointi auttaa opiskelijaa asettamaan tavoitteita ja syventää omaa ymmärrystä itsestä oppijana. Opettajalle taas itsearviointi selkeyttää, millaista osaamista opiskelija on hakemassa.
- ✓ Opiskelijan tulee tietää, mitä heiltä arvioinnissa odotetaan
- ✓ Arvioinnista tulee antaa opiskelijalle henkilökohtainen palaute

Osaamistavoitteiden laatiminen

Tiedot koottu julkaisusta: Tunnista ja tunnusta – Opas vapaan sivistystyön osaamisperusteisen koulutuksen kuvaukseen Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:7

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162095/OKM_2020_7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- ✓ Keskeisten sisältöjen määrittely
- ✓ Minimitason osaamistavoitteet, jonka jokainen opiskelija, joka saa jakson hyväksytystä suorituksesta todistuksen, on saavuttanut ainakin tämän tason

Osaamistavoite:

- ✓ sisältää verbin, joka kertoo mitä opiskelijan odotetaan pystyvän tekemään koulutuksen lopussa
- ✓ Sanan tai sanoja jotka ilmaisevat, minkä asian kanssa opiskelija on tekemisissä

Osaamistavoitteet

- Aloita osaamistavoitteiden listaus fraasilla ”Koulutuksen suoritettuaan opiskelija osaa..”.
- Aloita jokainen osaamistavoite verbillä. Kirjoita seuraavaksi tekemisen kohteen kuvaus, jota taas seuraa asiayhteyden kertova ilmaus.
 - Käytä mielellään vain yhtä verbiä yhdessä osaamistavoitteessa.
 - Vältä epäselviä termejä, kuten tietää, ymmärtää, oppia, tutustua, tutustuttaa, esitellä, johdattaa, huomata, perehdyttää tai hahmottaa. Nämä termit viittaavat enemmän opetustavoitteeseen kuin osaamistavoitteeseen.
 - Vältä monimutkaisia lauseita. Jos on tarpeen, käytä useampia lauseita selkeyden takaamiseksi.
 - Aseta osaamistavoitteet realistisesti. Huomioi koulutuksen kuormittavuus ja ajankäyttö.
 - Huomioi koulutuksen aikataulu eli tuntimäärä, jonka aikana osaamistavoitteet tulee saavuttaa. Vältä liian kunnianhimoisia tai yleisiä määritelmiä.

(OKM 2020)

Osaamistavoitteet

Muotoile osaamistavoitteet arvioitaviksi ja mitattaviksi.

- Pidä koko ajan mielessä myös arviointimenetelmät. Mistä tiedät, ovatko opiskelijat saavuttaneet osaamistavoitteet koulutuksen lopussa? Jos osaamistavoitteet ovat liian laajoja tai epämääräisiä, niitä voi olla vaikea arvioida toimivasti. Jos ne taas ovat liian kapeita, osaamistavoitteiden listasta voi muodostua turhan yksityiskohtainen.
- Kun kirjoitat osaamistavoitteita osaamisen alemmille tasoille, yritä välttää pitkää listaa Bloomin taksonomian alimmilta tasoilta. Yritä sen sijaan kannustaa opiskelijoita hyödyntämään oppimaansa sisällyttämällä osaamistavoitteisiin myös joitakin ylemmän tason tavoitteita. ([Pikaopas kansalaisopiston opettajalle s.12](#))
- Kysy kollegoiltasi ja mahdollisilta tulevilta opiskelijoilta, ovatko osaamistavoitteet heidän mielestään toimivia ja järkeviä.
- Lopuksi kysy itseltäsi, onko realistista saavuttaa osaamistavoitteet käytettävissä olevassa ajassa ja käytettävissä olevilla resursseilla. Pidä osaamistavoitteissa antamasi lupaus ja vaadi opiskelijalta sitoutumista tavoitteiden toteutumiseksi, mikäli opiskelijan tavoitteena on suorittaa koulutus